

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 juni 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen (RP 93/2008 rd) till miljöutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Else Peuranen, miljöministeriet
- enhetschef Kaija Kallio-Mannila, Finlands miljöcentral.

PROPOSITIONEN

Propositionen gäller de nationella lagstiftningsåtgärder som förutsätts i Europaparlamentets och rådets förordning om vissa fluorerade växthusgaser. Dessutom ska Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar genomföras till den del det i förordningen förutsätts bestämmelser om påföljder av brott mot förordningen.

Miljöskyddslagen föreslås bli ändrad så att Finlands miljöcentral blir behörig myndighet i ärenden som gäller fluorerade växthusgaser. Bestämmelsen om behörighet för personal som utför underhåll på anläggningar som innehåller kylmedier eller lösningsmedel och på släcknings- och brandbekämpningsanläggningar med sådant innehåll föreslås bli kompletterad så att den gäller alla fluorerade växthusgaser (fluorkolväten, perfluorkarboner och svavelhexafluorid), branscher och tillämpningar som

avses i EG-förordningen. Vidare föreslås bestämmelser om myndigheternas skyldighet att föra register över behörigheten för personer eller verksamhetsutövare som installerar eller utför underhåll eller service på anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser och för personer eller verksamhetsutövare som hanterar ämnen som används i sådana anläggningar eller system, eller som sköter avfallshanteringen för sådana anläggningar. Behörighet ska påvisas genom certifikat som utfärdats i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Miljöskyddslagens bestämmelser om tillsyn och förvaltnings tvång föreslås bli kompletterade så att de även gäller tillsyn enligt EG-förordningen om vissa fluorerade växthusgaser. Dessutom ska att straffbestämmelserna i miljöskyddslagen ändras så att det blir straffbart att bryta mot båda EG-förordningarna.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning finner utskottet propositionen lämplig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar.

Utskottet konstaterar att utsläppen och användningen av fluorerade växthusgaser (F-gaser) begränsas genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser. Syftet med regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen är att genomföra de nationella åtgärder som förordningen om fluorerade växthusgaser förutsätter. I EG-förordningen föreskrivs bland annat om en skyldighet att kontrollera olika slag av utrustning, att återvinna F-gaser för att säkerställa deras återanvändning, till regenerering eller destruktion, minimibehörighetskrav för personal, skyldighet att märka utrustning och produkter och begränsningar av och förbud mot användningen.

F-gaserna i atmosfären härstammar från mänsklig verksamhet, de har inga naturliga utsläppskällor. Till F-gaser hör bland annat fluorolkväten (HFC-föreningar), perfluorkolväten (PFC-föreningar) och svavelhexafluorid (SF₆-föreningar). Utsläppen av F-gaser i Europeiska gemenskapen var 1995 totalt 65 miljoner ton koldioxidekvivalenter, det vill säga omkring två procent av de totala utsläppen av växthusgaser i gemenskapen.

I Finland var utsläppen av F-gaser 2006 0,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter, alltså omkring 1 procent av alla växthusgasutsläpp. Det beräknas att utsläppen av F-gaser i Europa utan begränsningar skulle öka till omkring 98 miljoner ton koldioxidekvivalenter fram till 2010, vilket motsvarar 2–4 procent av den beräknade totala mängden växthusgasutsläpp. Den ökade andelen F-gaser växthusgaser kommer sig av att inte minst kyl- och luftkonditioneringsanläggningarna fortsatt ökar.

Utskottet påpekar att utsläppen av F-gaser också bör uppmärksammas, trots att de totala utsläppen för tillfället inte är särskilt stora, efter-

som de i annat fall sannolikt ökar i fortsättningen. Dessutom är det viktigt att man i linje med försiktighetsprincipen klarlägger och tar hänsyn till eventuella andra negativa effekter av dessa ämnen när man tar fram substanser som ersätter F-gaser.

I Finland används F-gaser huvudsakligen som kylmedium i kyl- och luftkonditioneringsanläggningar och värmepumpar i liten skala också i aerosoler, fogskum och elöverförings- och släckningsanläggningar. Alla de gaser som begränsas genom EG-förordningen används inte längre eller tillverkas inte längre i Finland, framhåller utskottet.

Regeringen föreslår att miljöskyddslagen ändras bland annat för att behörighetskraven för dem som utför service på anläggningar eller system som innehåller kylämnen eller lösningsmedel ska motsvara minimibehörighetskraven i EG-förordningen. Genom förordningar av statsrådet kommer närmare bestämmelser att utfärdas om behörighetskraven för personer eller verksamhetsutövare, innehållet i anmälningar och anmälningsförfarandet och tillsynsmyndigheternas uppgifter. Genom regelbunden service och kontroll av anordningar och system för att upptäcka läckage kan man hindra att F-gaser släpps ut i atmosfären. Utskottet understryker att det behövs adekvat utbildning, rådgivning och information när reformen genomförs.

Enligt propositionen kommer bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång i miljöskyddslagen att kompletteras så att tillsynen motsvarar den i EG-förordningen. Straffbestämmelserna ändras såtillvida att det blir straffbart att bryta mot EG-förordningen, miljöskyddslagen och statsrådets förordning som utfärdats med stöd av den. Utskottet påpekar att det i motiven till straffbestämmelserna i 116 § i propositionen felaktigt sägs att det ska vara straffbart att handla i strid också med 108 c § 1 och 2 mom. om personers och verksamhetsutövares anmälan till säkerhetsteknikcentralen för övervakningen och för verifieringen av behörigheten. I 116 § i propositionen finns emellertid ingen straffbe-

stämmelse om åtgärder i strid med 108 c § 1 och 2 mom.

Finlands miljöcentral ska enligt förslaget vara den behöriga myndigheten enligt förordningen om fluorerade växthusgaser, noterar utskottet. Miljöcentralen har redan nu uppgifter av motsvarande slag, till exempel att genomföra ozonförordningen. Den deltar också i Finland i förberedelserna för den årliga rapporten om växthusgasutsläpp enligt Kyotoprotokollet till FN:s klimatkonvention och har därmed beredskap att utföra de uppgifter som hör till den behöriga myndigheten.

I propositionen framhålls (s. 12/2) att Finlands miljöcentral har tillräcklig sakkunskap för de uppgifter som reformen för med sig och att några tilläggsresurser inte behövs. Utskottet påpekar att det i propositionen i fråga om miljöcentralens nya uppgifter bara hänvisas till insamling av information om mängden F-gaser.

Reformen kommer emellertid att innebära också andra förpliktelser för miljöcentralen och att det kan bli svårt att genomföra dem effektivt utan extra resurser för ändamålet. De nya uppgifterna har att göra med insamling av information om mängderna framställd, importerad och exporterad gas. Dessutom kommer centralens experter att vara fullt sysselsatta med att informera om ändringarna och ge råd åt verksamhetsutövare i branschen. Utskottet kräver att man ser till att miljöcentralen i samband med reformen garanteras adekvata resurser för att klara av sina nya uppgifter.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår miljöutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 9 oktober 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Rakel Hiltunen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv
Tanja Karpela /cent
Timo Korhonen /cent
Tapani Mäkinen /saml
Petteri Orpo /saml

Sanna Perkiö /saml
Janne Seurujärvi /cent
Tarja Tallqvist /kd
Pauliina Viitamies /sd
ers. Anne-Mari Virolainen /saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.